

**TÜRKİYE'DE
İLK KEZ!**

Aydınlık

ÖZGÜRLÜK

MEYDANI

Nâzım'ın gençlik üzerine bilinmeyen yazıları

Dr. Mehmet
PERİNÇEK

mp@mehmetperincek.com

TGB'nin 'Gençlik Meclisi'ni topladığı bugün, Nâzım'ın gençlik üzerine Türkiye'de şimdiye kadar yayımlanmamış iki yazısını sizlere sunuyoruz. Gençler için resimli edebiyat-sanat dergisi olarak SSCB'de çıkan "Yunost" (Gençlik), yayın hayatına başladığı ilk sayıda dünyanın farklı ülkelerinden yazarlara şu soruyu sormuştur: "Dilinizde 'gençlik' kelimesi nasıl söyleniyor ve ülkenizin halkı bugün bu kelimeye nasıl bir anlam yüklüyor?" Nâzım Hikmet'in birlikte Fransa'dan Çin'e, Hindistan'dan Vietnam'a, Romanya'dan Kore'ye kadar farklı ülkelerin yazarlarının verdiği yanıtlar, fotoğraflarıyla ve "Dünya Halklarının Dillerinde 'Gençlik'" üst başlığıyla derginin Haziran 1955 tarihli 1 nolu sayısında yayımlanmıştır. 1991 yılına kadar SSCB yazarları birliğinin çıkardığı (daha sonra bağımsız olarak yoluna devam edecektir), 1980'lerde 3 milyon tiraja ulaşan "Yunost", her yazının cevabını kendi dilinde

Nâzım Hikmet Uluslararası
Gençlik Buluşması'nda. (1952)

"Gençlik" kelimesinin başlığıyla vermiştir.

'AMERIKAN ÜNİFORMASI GIYDİRDİLER'

Kendi anlatımıyla Nâzım'ı telefonla aramışlar, yakında "Yunost" (Gençlik) isimli bir derginin çıkacağını söylemişler ve "gençlik" kelimesini duyduğunda aklına ne geldiğini yazmasını rica etmişlerdir. Nâzım da bu teklifi kabul eder ve ilk olarak daktilosuyla büyük harflerle Türkçe olarak "GENÇLİK" kelimesini yazar. Daha sonra bu kelimeye bakıp düşünmeye başlar ve aklına birbirinden bağımsız, mantıksal devamlılığı olmayan birçok fikir gelir. Bu girişin ardından Nâzım, dergiyeye verdiği cevaba şöyle devam eder:

"53 yaşındayım. Gençliğim ne kadar da uzak! Dönmemek üzere gitti... Berlin Festivali... Dünya Gençlik Festivali. Her ırktan, her milletten güzel çocuklar... Ülkemin çocuklarına Amerikan askeri üniforması giydirdiler ve Kore'ye gönderdiler... Eğer ben de yeniden genç olsaydım, kesin aynı kader

beni de bekliyordu. Evet, kesinlikle aynı! Ülkemin gençlerinin kaçta kaç gençliğin tadını alma imkânına sahip? İşçi, köylü, zanaatkar gençler (Türk gençliğinin yüzde 90'ı), kitap, spor nedir, seyahat ederek yer-yüzünü, hatta kendi ülkesini keşfetmenin ne anlama geldiğini bilmiyor. Yeteri kadar yağlı, yeteri kadar tatlı yemeklerin tadını da bilmiyor... Önümde Varşova Gençlik Festivali'ne yolculuk var. Mümkün olacak mı? O zamana kadar kalbim bana yeni bir oyun oynamasın?.. Oğlum gençliğe adım attığında, ben artık dünyada olmayacağım..."

'KAHALARI ŞİMŞEK GİBİ'

Bu satırların devamında Nâzım, çalışma masasının üstünde camın altından genç bir adamın kendisini baktığını belirtir. O genç kendisidir. 1927 yılında Bakû'de çekilmiş bu fotoğraf, orada çıkan ilk kitabına konmuştur.

Büyük şair, eğer yeryüzünün bütün gençlerini, özellikle de emekçi gençleri bir yere toplasalar ve onlara "savaş ister misiniz?" diye sorsalar, şu cevabı vereceklerini yazar: "Neyimize gerek? Biz, hayatın tadını çıkarmak istiyoruz." Nâzım'a göre her biri tek tek kıskırtılmakta ve kandırılmaktadır. Gençler, bırakalım hayatın tadını çıkarma

imkânın verilmesini, daha hayatın ne olduğunu anlamadan savaşa hazırlanmaktadır... Nâzım, "gençlik" üzerine değerlendirmesinde şu vurguları da yapar:

"Gençlik! Koşmayı, zıplamayı, yay gibi esnek olmayı bilir; kafası şimşek gibi çalışır; sabahları tüyden hafif uyanır; geceleri kafanı yastığa koyar koymaz uykuya dalarsın ve sabaha kadar gözünü açmadan derin bir uykuyu çekersin!.. Türkiye'de gençliğini hapishanelerde geçiren insanların haddi hesabı yoktur..."

Nâzım Hikmet, Tiflis'te öğrencilerle.
(Rusya Film Fotoğraf Belgeleri
Devlet Arşivi (RGAKFD) 0-298859)

'KENDİMİ ÇOK GENÇ HİSSEDİYORUM'

Nâzım, son sözlerinde ise aklına çok şey geldiğini, ancak o günkü Türkiye'nin gençleri hakkındaki fikirleri arasında "gençlik umuttur, şafaktır" gibi şirsel bir şey olmadığını ifade eder ve şu cümleyle yazısını bitirir:

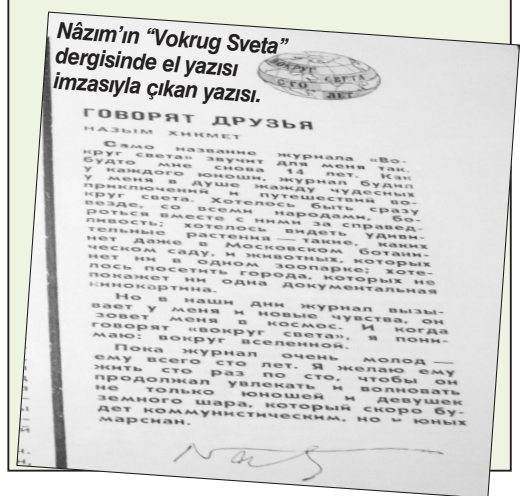
"Bütün bunlara rağmen kendimi çok genç hissediyorum!"

'Sadece Dünya'nın değil, Mars'ın gençlerini de'

NÂZIM'ın gençliğe değindiği başka bir yazısı da yine SSCB'de basılan "Vokrug Sveta" (Dünyanın Çevresinde) dergisinde yayımlanmıştır. 1861 yılında yayın hayatına başlayan aylık coğrafya, popüler bilim dergisi, 100. yıldönümünde "Dostlar Konuşuyor" başlıklı bir köşe açmış ve farklı isimlerden dergiyeye ilgili görüş ve kutlama yazıları almıştır. Dergi, o dönemde Sovyetler Birliği Komünist Partisi'nin gençlik teşkilatı olan Bütün Birlik Leninci Komünist Gençlik Birliği'nin (Komsomol) Merkez Komitesi tarafından çıkartılmaktadır. Günümüzde de bağımsız olarak çıkmaya devam eden derginin Ocak 1961 tarihli 1 nolu sayısında Nâzım Hikmet'in aşağıdaki satırları yer almıştır. Yazısının sonunda Nâzım'ın el yazısı imzası da bulunmaktadır:

"Derginin sadece adı 'Vokrug Sveta'yı [Dünyanın Çevresinde] duyunca sanki yeniden 14 yaşındaymışım gibi geliyor. Her delikanlıda olduğu gibi dergi, ruhumda dünya çevresindeki mucizevi maceralara ve yolculuklara açlık hissi uyandırıyor. Hemen her yerde, bütün halklarla birlikte olmak, onlarla beraber adalet için savaşmak istedim, Moskova Botanik Bahçesi'nde dahi bulunmayan ilginç bitkileri ve hiçbir hayvanat bahçesinde olmayan hayvanları görmek istedim, tek bir belgesel film karesinin göstermediği şehirleri gezmek istedim.

Ancak günümüzde dergi, bende yeni duygular da uyandırıyor, beni uzaya çağırıyor. Ve 'dünyanın çevresinde' dengiğinde, ben 'evrenin çevresinde' anlıyorum. Dergi, daha çok genç, hepi topu yüz yaşında. Sadece yakında komünist olacak yeryüzünün delikanlılarını ve genç kızlarını değil, genç marslıları da meraklandırması ve heyecanlandırması için yüz kere yüz yaş geçirmesini dilerim."

Nâzım'ın "Yunost" dergisinden
çıkan yazısından bir kesit.

Okurlarımızdan Mektuplar

ABD, Batı ve İsrail 'evet'e çalışıyor

TERÖR ülkemize yıllardır zarar veriyor. Bu gün dikkat ediyor musunuz başkanlık süreci başladı terör durdu. Ülkemiz üzerinde terör yaratan, en başta ABD emperyalizmi, diğer Batı ülkeleri ve İsrail.

Bunu bilmeyen yok. Batı, Türkiye'de terörü PKK, FETÖ ve İŞİD'i kullanarak yapıyor.

Peki bugün terör neden durdu?

Terör devam ederse bugün siyasi bakımdan, bundan en çok zarar görecekt olan AKP iktidardır.

İstikrarsızlık ve güvensizlik, iktidar kim olursa olsun olumsuz etkilere. Bugün ekonomik anlamda istikrarsızlık da iktidardan yıpratır. ABD bir taraftan terörü durdurarak, bir taraftan da, ekonomik krizi erteleyerek, 'Evet'e çalışmaktadır.

ABD eksenli Arabistan emirlerine verilen devlet nışanları törenleriyle sokulan milyar dolarlar. Seçimlere kadar idare etmek ve 'Evet'e destek olmak içindir. Seçimlerden sonra 'Evet' de çksa dolar dizginlenemeyecek. 'Hayır' çıkınca da bak 'Hayır' verdiniz dengeler bozuldu propagandasına hazır olun. Seçim sürecinde Batı perde arkasında AKP'ye destek vererek, 'Evet' çıkması için gerekli desteği vermektedir. Batı 'Evet' pususuna yatmıştır. ABD planlarının devamı edebilmesi için Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin yetkililerinin elinden alınması, Meclis desteği olmayan zayıf bir atanmışlar hükümeti gereklidir. Bunun için de Devlet Bahçeli sahaya sürülmüştür. Bahçeli tek adam yönetimini Türkiye'nin gündemine getiren kişidir.

Devlet Bahçeli yaptığı açıklamalarla açıkça milleti bölen kıskırtıcı, kendi tabanını bile bölen bir pozisyonda ve ABD'nin istediği şekilde hareket etmektedir.

Evet çıkarsa Erdoğan daha zor ve çok daha yalnız bir duruma düşerken, okkanın altına atılan Türkiye olacak. Bunları düşünerek, bütün yurttaşların -başta Akp ye oy veren yurttaşların- 'Hayır' oyu vermesi gerekiyor... Hep beraber Türkiye için, birliğimizi için, geleceğimiz için; 'Hayır' diyoruz.

Hüseyin AYYATAŞ / İstanbul

Vatan yahut Şeyh Said

CUMHURBAŞKANI Erdoğan, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı Fatma Betül Sayan Kaya'nın Hollanda'daki, parlamenter sistemin ilgisi anlamına gelen 'Başkanlık sistemi' nümayişini meçhul bir nedenle teatral Nene Hatun imgelemiyse taltif etmiştir.

Oysa 'Tarih Baba', Nene Hatun'u emperyalist işgal ve bölme planlarına ve şahsi menfaatleri nedeniyle o planların piyonu durumuna düşmüş totaliter Dersaadet'e karşı en ön saflarda çatışmış kuvvaci kahraman bir ana olarak derç etmiştir, haysiyet sayfalarına.

Evet'e destek veren Türkiye düşmanı Şeyh Saitleri yücelten Türkiye düşmanı "yobaz - HDP/PKK koalisyonu" mahfillerine bir bakınız.

Cumhuriyet düşmanı bölücü hain örgütün sözcülüğüne soyunmuş, ihanet-i vataniyye mihraklarının oynacağı, "31 Mart (13 Nisan 1909) Geric Kalkışmacılığı"nın kalıntısı, onur kavramını dibe vuruşunun katalizatörü Altan Tan, 'kendisine ses çıkarılmayacağı' düşüncesi rahatlığı içerisinde hukuk devleti yasalarna meydan okuyarak "Şeyh Sait'e 'İngiliz ajanı' diyen alçaklar İngilizlerle anlaşarak İmparatorluğu paramparça eden İttihatçı artıklarıdır" diyor. Öyleyse; her 'Hayır', Nezahat Onbaşlıların, Halime Çavuşların, Şerife Bacıların, Kara Fatmaların, Yönrük Fatmaların, Gördesli Makbulelerin, Nene Hatunların, Satı Kadınların, Nazife Kadınların, Diyap Ağaların, Yörük Ali Efelerin, Müftü Ahmet Hulisilerin ve Gazi Mustafa Kemal Atatürk ile Kurtuluş Savaşı silah ardaşları İsmet İnönülerin, Fevzi Çakmakların, Kâzım Karabekirlerin, Ali Fuat Cebesoyların, Cemal Paşaların, Albay Reşatların ve namı diğer Kuvvaci 'Galip Bey' Celâl Bayarların ruhlarına bir 'fatihâ'dır.

Şükrü ÖZER

Güçbirliği yapmalıyız

İÇİNDE bulunduğumuz yozlaşmış bu durumdan kurtulmanın tek çaresi; öncelikle bin parçaya bölünmüş devrimci gücün başında olanların, 'ben'liklerini bir yana bırakıp; güçbirliği yaparak iktidara gelmektir. 'Ben' diye yaşayanlar kusura bakmasınlar... Beklenen işbirliğini yapmazlarsa, emekçi halka ihanet ettiklerini tekrar hatırlatmak isterim!.. Emekçi ve emekli biri olarak böyle düşünüyorum. Umarım hoş karşılanı.

Esat YAVUZTÜRK / Malatya

Bir AKP'linin isyanı

BEN bir AKP'liyim. Daha doğrusu hakiki Özal'cıyım. Rahmetli Turgut Özal bizlere yeni yasanın nasıl yapılacağını öğretti. Yeni yapmak istediğinin yasayı kamuoyuna sunarsınız. Kamuoyu artısını eksisini tartışır, daha sonra Meclise gelir. Nihai metin burada yazılır ve gerekli mercilerden geçtikten sonra da yürürlüğe girer.

Şimdi kamuoyuna soruyorum? Halk için var olduğunu iddia eden bu hükümet, halka sormadan tepeden inme bu

yasayı bizlere ne yüzle kabul ettirmek ister. Esasen temelde Cumhurbaşkanlığı sistemine ben de karşı değilim. Yalnız, bu kabul ettirmek istedikleri sistem, 'Sultanîyet' sistemidir. Yani İslâm'da var olan 'Ulul emre itaat' sistemidir. Fakat bu sistem yüz yıl oldu yürürlükten kalkmıştır.

Kuran'ı Kerim'in Neml Suresi'ndeki karınca kıssasında iletişim çağında Müslümanlara getirilen değişimlerde devlet yönetimi de açıkça vardır. Bu-

rada devlet başkanı olduğu gibi meclis de vardır. Neml Suresi Ayet: 32- 'Melike dedi ki: "Beyler Ulular! Bu işimde bana bir fikir verin. Sız yanımda olmadan hiç biri işi kestirip atmam."

İşte ayet. Konu gayet net. Devletin patronu meclistir. Yasa yapma yetkisi meclisindir. Hükümetin KHK yetkisi Allah indinde gayri hukukidir.

Hükümete KHK yetkisi verilemez. Bu görüşümü kamuoyu ile paylaşmanızı dileklerimle.

Halim BİLGİN

Hükümetin yanlış

BULGARİSTAN'da sancılı bir seçim geçirdik. AKP kendine yakın bir parti yarattı. Adı da Dost Partı... Bunu destekledi ve Türkleri burada böldü. Oysa bizler Hak ve Özgürlükler Hareketi'nde birleşmiştik. Bununla da kalmadı, seçim propagandalarında Osmanlı marşları çalarak, Bulgarları rahatsız etti. Kıskırttı... Bu hareketler bizi çok tedirgin ediyor. Geçmişteki acı olaylar canlandı, doğrusu ürkütük. Korkumuz, Bosna Hersek ve Kosova'da yaşananların buralarda tekrarlanmasıdır.

Oysa biz buralarda Bulgar vatandaşlarla birlikte kardeşçe yaşıyoruz ve yaşamak istiyoruz. Bulgaristan'ın birlik ve bütünlüğünden yanayız. Asla ayrımcı değiliz. Türkiye'yi yönetenlerin de bizi rahatsız edecek adımlar atmaması ve açıklamalarda bulunmamasını beklemekteyiz. Günlük siyasi çekişmeler için lütfen bizi rahatsız etmeyin. Verdiğiniz zarar buralarda çok kalıcı oluyor.

(İsmi vermek istemeyen bir Bulgaristan vatandaşı)

Emek güçleri ve referandum

TÜRK-İŞ genel başkanı, Sakarya'da cumhurbaşkanı ile katıldığı mitingte evet diyeceğini açıklamış. Türkiye'nin en kalabalık işçi sendikasının 'Evet' demesi için mevcut iktidarın, işçilerin geçim seviyesini yükseltmesi, işçi sorunlarını çözmesi gerekir. Peki öyle mi kısaca bakalım.

Kamuda, belediyelerde, özel sektörde yüz binlerce işçi taşeron sistemi denen kölelik sisteminde çalışıyor. Tam anlamı ile kölelik olan kiralık işçi büroları faaliyete geçti ve Türk-İş görmezden geldi.

Gün geçmiyor ki iktidarın kuyruğu olan bir sendika, diğer sendikaların yetki alanına saldırmasın.

İşçilerin kazanımları her gün gerilere gidiyor. AKP,

işçilerin 25- 30 yıllık emeklerinin karşılığı olan kıdem tazminatına saldırımay planlıyor.

Türk- İş, 'sabırımızı sınamayın' havasında. AKP'nin kuyruğuna takılan Hak- İş ise kamuoyuna, laikliğe karşı yapılan her melanetin altından çıkan, Memur- Sen ile birlikte 'Evet'çilerden...

Türk- İş neden 'Evet' dediğini kamuoyuna açıkladı mı? Hayır!

16 Nisan'da 'Evet' çıktığında, 17 Nisan sabahı bir kararname ile "bu kadar sendika fazla, şu iş kollarında grevi yasaklıyoruz" denirse Türk- İş sabırımızı sinamayın mı diyecek?

İsmail HOŞÇA
Emekli maden işçisi-İzmit
Körfez